

MACA-
12040-03

мастер академске студије архитектуре

назив предмета усмерење	урбана мобилност сви модули	година	прва
изборна група	изборни предмет 2 – урбанизам	семестар	2
наставник	др Урош Радосављевић, доцент	статус	изборни
E-mail контакт	yros@arh.bg.ac.rs	ЕСПБ	2
учесници у настави	др Ксенија Лаловић, в. професор	часови активне наставе	
сарадници	м арх Александра Ђорђевић, сарадник	предавања	2
координатор СЦ		вежбе	0
пожељне квалификације за пријем студената		др. облици	0
		сам.истр.рад	0
		остали часови	

садржај предмета

циљ:

Упознавање са аспектима урб. пројектовања и планирања урбане структуре и постизања квалитета живота у граду у складу са принципима одрживости градских транспортних система. Разумевање савремених теоријских и практичних приступа у области одрживог урбаног развоја и менаџмента мобилности, паркинг менаџмента и планирања коришћења земљишта у циљу одрживости транспорта, безбедности људи и заштите животне средине. Применљивост на контекст Србије кроз низ примера политика, акција и студија случаја. Познавање основних метода менаџмента мобилности и планирања коришћења земљишта у циљу одрживости транспорта. Практична знања о принципима урбанистичког пројектовања у складу са захтевима високе мобилности и одрживог транспорта у граду.

теоријска и практична настава:

Настава је организована кроз интерактивна предавања која разматрају контекст, основе и следеће посебне теме урбане мобилности: 1. Урбана мобилност и доступност као главни изазови у функционисању градова; 2. (Не)ефикасност саобраћајног система и уличне мреже; 3. Проблеми везани за смањену мобилност, саобраћајне гужве и загађење ваздуха; 4. Ограничена доступност и зависност од аутомобила одређеним градским деловима и неформалним насељима на рубу градова; 5. Начин коришћења земљишта планиран кроз формалне традиционалне секторе планирања; 6. Промена парадигме од традиционалног планирања транспорта ка савременом одрживом кретању и мобилности; 7. Транспортне политике, мере и савремена технологија за подстицање промене начина кретања; 8. Планирање коришћења земљишта и мере за смањење растојања и дужине путовања кроз релације мешовитих урбаних функција и густина; 9. Планирање транспортно-оријентисаног урбаног развоја; 10. Паркинг менаџмент и опције 'паркирај и вози се' (јавним превозом); 11. Подстицање веће ефикасности у транспортном систему и технолошке иновације за смањење емисија ЦО2 и прелазак на чисте и не-фосилне изворе енергије; 12. Урбани дизајн за компактан простор и повећање доступности.

метод извођења наставе:

Настава се одвија кроз интерактивна предавања, анализе случајева, тематско истраживање

основна литература:

- Banister, D. (2008) The Sustainable Mobility Paradigm. *Transport Policy*, 15 (2), pp. 73-80.
- Pressl R. & Reiter, K. ed. (2005) *Mobility Management & Travel Awareness*. Translated from English. Belgrade: Faculty of Architecture Belgrade University.
- Radosavljević, U., Lalović, K. & Đorđević, A. (2013) *Sustainable Urban Development & Concept of Mobility Management in Belgrade*. Belgrade: UNDP Serbia, pp. 91-103.
- Rye, T. ed. (2007) *Transport and Land Use Planning*, Vol. 2. Teaching & Learning Material. Edinburgh: Napier University.
- TAPESTRY, Department for Transport (2005) *Making Campaigning for Smarter Choices Work. Guidelines for Local Authorities*. Translated from English. Belgrade: Faculty of Architecture

ИСХОДИ

-
- 1 СПОСОБНОСТ ИЗРАДЕ АРХИТЕКТОНСКИХ ПРОЈЕКТА КОЈИ ЗАДОВОЉАВАЈУ ЕСТЕТСКЕ И ТЕХНИЧКЕ ЗАХТЕВЕ.
Студент ће имати способност да:
- 1. припреми и представи пројекте објеката различите размере, сложености и типологије у разноврсним контекстима, користећи низ медија (техника), а одговарајући на дати задатак;
  - 2. разуме конструктивни и структурални склоп, стратегије заштите животне средине и регулативне (правне) захтеве који се односе на пројектовање и изградњу комплетног архитектонског пројекта;
  - 3. развије концептуални и критички приступ према архитектонским пројектима који интегрише естетске аспекте објекта и техничке захтеве изградње и потреба корисника.
-
- 2 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ ИСТОРИЈЕ И ТЕОРИЈЕ АРХИТЕКТУРЕ И СРОДНИХ УМЕТНОСТИ, ТЕХНОЛОГИЈА И ДРУШТВЕНИХ НАУКА.
Студент ће имати знање о:
- 1. културној, друштвеној и интелектуалној историји, теорији и технологијама које су од значаја за пројектовање објеката;
  - 2. утицају историје и теорије на просторне, друштвене и технолошке аспекте архитектуре;
  - 3. примени одговарајућих теоријских концепата током пројектовања у студију, показујући промишљени и критички приступ.
-
- 3 ЗНАЊЕ О ЛИКОВНИМ УМЕТНОСТИМА КАО УТИЦАЈНИМ ЗА КВАЛИТЕТ АРХИТЕКТОНСКОГ ПРОЈЕКТА.
Студент ће имати знање о:
- 1. томе како теорија, пракса и технологије ликовних уметности утичу на архитектонски пројекат;
  - 2. креативној примени визуелних уметности и њиховом значају и утицају на архитектуру;
  - 3. креативној примени сличних радова у процесу пројектовања у студију, у смислу њихове концептуализације и репрезентације.
-
- 4 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О УРБАНИСТИЧКОМ ПРОЈЕКТОВАЊУ, ПЛАНИРАЊУ И ВЕШТИНАМА УКЉУЧЕНИМ У ПЛАНСКИ ПРОЦЕС.
Студент ће имати знање о:
- 1. теоријама урбанистичког пројектовања и планирању заједница;
  - 2. утицајима пројектовања и развоја градова у прошлом и садашњем времену на савремено изграђену средину;
  - 3. актуелној планској политици и законодавству којима се контролише изградња, укључујући и социјалне, економске и аспекте заштите животне средине и њихов значај за планирање развоја.
-
- 5 РАЗУМЕВАЊЕ ОДНОСА ИЗМЕЂУ ЧОВЕКА И ОБЈЕКТА И ИЗМЕЂУ ОБЈЕКТА И ЊИХОВОГ ОКРУЖЕЊА, И ПОТРЕБЕ ДА СЕ ОБЈЕКАТ И ПРОСТОРИ ИЗМЕЂУ ОДНОСЕ ПРЕМА ЉУДСКИМ ПОТРЕБАМА И МЕРИ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. потребама и тежњама корисника објеката;
  - 2. утицајима објеката на животну средину и премисама одрживог пројектовања;
  - 3. начину на који ће се објекти уклопити у своје локалне контексте.
-
- 6 РАЗУМЕВАЊЕ АРХИТЕКТОНСКЕ ПРОФЕСИЈЕ И УЛОГЕ АРХИТЕКТЕ У ДРУШТВУ, ПОСЕБНО У ПРИПРЕМИ ПРОЈЕКТА КОЈИ УЗИМАЈУ У ОБЗИР СОЦИЈАЛНЕ ФАКТОРЕ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. природи професионализма и обавезама и одговорностима архитеката према клијентима, корисницима објеката, ивођачима грађевинских радова, професионалним сарадницима и ширем друштву;
  - 2. улози архитекте у пројектантском тиму и грађевинској индустрији, препознавајући важност текућих метода и трендова у обликовању грађене средине;
  - 3. могућем утицају пројеката за изградњу на постојеће и будуће заједнице.
-
- 7 РАЗУМЕВАЊЕ МЕТОДА ИСТРАЖИВАЊА И ПРИПРЕМЕ ПРОЈЕКТНИХ ЗАДАТАКА ЗА АРХИТЕКТОНСКИ ПРОЈЕКАТ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. потреби да се критички испитају примери који су функционално, организационо и технолошки релевантни за постављени пројектни задатак;
  - 2. потреби да се процене и припреме пројектни задаци различитих размера и типологија, да се дефинишу захтеви клијента и корисника и њихова прилагодљивост локацији и контексту;
  - 3. доприносима архитеката и професионалних сарадника у формулисању пројектног задатка и истраживачких метода потребних за припрему задатка.
-
- 8 РАЗУМЕВАЊЕ КОНСТРУКТИВНИХ СИСТЕМА, ГРАЂЕВИНСКЕ И КОНСТРУКТОРСКЕ ПРОБЛЕМАТИКЕ РЕЛЕВАНТНЕ ЗА АРХИТЕКТОНСКО ПРОЈЕКТОВАЊЕ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. истраживању, критичкој процени и избору алтернативног конструктивног, грађевинског решења, као и решења материјализације у складу са архитектонским пројектом;
  - 2. стратегијама за изградњу објеката и способности да се интегрише знање о конструктивним принципима и грађевинским техникама;
  - 3. физичким особинама и карактеристикама грађевинских материјала, компонената и системима, као и утицајима ових одлука на животну средину.
-
- 9 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ФИЗИЧКИМ ПРОБЛЕМИМА, ТЕХНОЛОГИЈАМА И ФУНКЦИЈИ ОБЈЕКТА У ЦИЉУ ОБЕЗБЕЂЕЊА УНУТРАШЊЕГ КОМФОРА И ЗАШТИЂЕНОСТИ.
Студент ће имати знање о:
- 1. принципима пројектовања оптималних визуелних, термалних и акустичних амбијената;
  - 2. системима за постизање комфора околине према принципима одрживог развоја;
  - 3. стратегијама за пројектовање инфраструктуралних мрежа објеката (водовод и канализација, електроинсталције и друго) и способности да се оне интегришу у архитектонски пројекат.
-

10 НЕОПХОДНЕ ПРОЈЕКТАНТСКЕ ВЕШТИНЕ КАКО БИ СЕ ИСПУНИЛИ ЗАХТЕВИ КОРИСНИКА У ОКВИРИМА ФИНАНСИЈСКИХ ОГРАНИЧЕЊА И ГРАЂЕВИНСКИХ ПРОПИСА.

Студент ће имати вештине да:

- 1. критички испита финансијске факторе у зависности од могуће типологије објекта, конструктивног система и избора спецификација и њихов утицај на архитектонски пројекат;
- 2. разуме механизме контролисања трошкова током израде пројекта;
- 3. изради пројекат који ће испуњавати услове корисника и бити у складу са правном регулативом, одговарајућим стандардима перформанси материјала и захтевима у вези са здрављем и безбедношћу корисника.

11 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ПРОИЗВОДЊИ, ОРГАНИЗАЦИЈИ, РЕГУЛАТИВИ И ПРОЦЕДУРАМА КОЈИМА СЕ ПРОЈЕКАТ СПРОВОДИ У ИЗГРАЂЕНИ ОБЈЕКАТ ИЛИ ПЛАН ИНТЕГРИШЕ У ЦЕЛОКУПНИ ПЛАНСКИ СИСТЕМ.

Студент ће имати знање о:

- 1. основним правним, професионалним и законским одговорностима архитекте, о организацији, правилима и процедурама које се користе у преговарању и одобравању архитектонских пројеката, укључујући земљишне законе, контролу и правила изградње и прописе о здрављу и безбедности;
- 2. Професионалним међу-односима појединаца и организација које учествују у набављању и изради архитектонских пројеката и како су они дефинисани у уговорним и организационим структурама;
- 3. Основним теоријама управљања и принципима пословања који се односе на вођење архитектонског пројекта и праксе, препознавајући текуће и надлазеће трендове у грађевинској индустрији.

остали исходи

компетенција у решавању проблема урб. пројектовања и принципа одрживости мобилности / сарадња са експертима из области транспорта за интегрална решења

оцењивање

Унети све облике оцењивања обухваћене предиспитним обавезама и завршним испитом. У структури укупне оцене на предмету предиспитне обавезе се вреднују са најмање 30, а највише 70 поена. Укупан број поена је 100.

предиспитне обавезе	50	завршни испит	50
похађање предавања	10	семинарски рад	40
тест 1 - разумевање предавања	10	усмена одбрана семинарског рада	10
кол 1 - случајеви урбане мобилности	10		
кол 2 - тематско истраживање	20		

термински план

недеља	датум	опис тематских јединица
1	9. феб. 2015.	Урбана мобилност и доступност као главни изазови у функционисању градова
2	16. феб. 2015.	Коришћење земљишта и одрживи транспорт
3	23. феб. 2015.	Интерактивно предавање: аспекти и принципи дефинисања и планирања начина коришћења земљишта у циљу стварања услова за развој одрживих транспортних система
4	2. март 2015.	Менаџмент мобилности и подизање свести о одрживом транспорту
5	9. март 2015.	Интерактивно предавање: менаџмент урбане мобилности и подизање свести о одрживом транспорту, аспекти урбанистичког пројектовања за омогућавање квалитета урбане мобилности
6	16. март 2015.	Паркинг менаџмент
7	23. март 2015.	Интерактивно предавање: савремени принципи паркинг менаџмента у граду и аспекти урбанистичког пројектовања и планирања градских паркинг простора
8	30. март 2015.	Безбедност људи и заштита животне средине
9	6. април 2015.	Интерактивно предавање: инструменти безбедности људи и аспекти урбанистичког планирања и заштите животне средине коришћењем алтернативних возила, Тест 1 - разумевање предавања
10	13. април 2015.	Анализа релевантних случајева пројеката урбане мобилности из земаља Европске Уније
11	20. април 2015.	Анализа релевантних случајева пројеката урбане мобилности из Србије
12	27. април 2015.	Колоквијум 1 - компарација релевантних случајева пројеката урбане мобилности из земаља Европске Уније и Србије
13	4. мај 2015.	Тематско истраживање студената, одабир теме / локације из 1 области: менаџмент мобилности, паркинг менаџмент, коришћење алтернативних возила, безбедност људи и заштита животне средине
14	11. мај 2015.	Колоквијум 2 - презентација тематског студентског истраживања из 1 области: менаџмент мобилности, паркинг менаџмент, коришћење алтернативних возила, безбедност људи и заштита животне средине
15	18. мај 2015.	Тематско истраживање и припрема за израду семинарског рада